

เรื่อง ศาลแพ่งสงฆ์คำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๙๐ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

ศาลแพ่งสงฆ์คำโต้แย้งของผู้ร้อง (บริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด) ซึ่งเป็นจำเลยในคดีหมายเลขคำที่ ง.๕๘ (หรือ ง.๐๕๘) /๒๕๔๕ มีบริษัทเงินทุน เกียรตินาคนิ จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ฟ้องในข้อหาเกี่ยวกับการกู้ยืม คำประกัน ตัวเงิน จำนอง โอนสิทธิเรียกร้อง สืบเนื่องจากผู้ร้องซึ่งใช้ชื่อเดิมว่า บริษัท วี.เอส.เอ. โฮลดิ้ง จำกัด ได้ทำสัญญากู้ยืมเงินจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ศรีมิตร จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อผู้ร้องรับเงิน ผู้ร้องได้ออกตัวสัญญาใช้เงิน และนำที่ดินจำนองประกันหนี้ ทั้งได้ให้นายวิระวัฒน์ ชลวณิช จำเลยที่ ๒ ในคดีดังกล่าวเป็นผู้ค้ำประกันโดยผู้ร้องได้ชำระดอกเบี้ยจนถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ และคงค้างชำระเงินต้นทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ เป็นต้นมา ต่อมากระทรวงการคลังได้มีคำสั่งให้ระงับการดำเนินกิจการของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ศรีมิตร จำกัด (มหาชน) คณะกรรมการองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน จึงเข้าควบคุมดำเนินการแทน และได้ขายสินเชื่อบริษัทหนี้และสิทธิเรียกร้องกับเอกสารที่เกี่ยวข้องของเจ้าหนี้เดิมให้แก่โจทก์ โจทก์จึงรับโอนทั้งสิทธิและหน้าที่ของเจ้าหนี้เดิมที่มีต่อผู้ร้องและจำเลยที่ ๒ ทั้งหมด ต่อมาโจทก์ได้ฟ้องผู้ร้องและจำเลยที่ ๒ ให้ต้องรับผิดชอบโดยต้องชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หากไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วน โจทก์ขอให้ชำระหนี้เอาจากที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่จดทะเบียนจำนองหากได้เงินไม่พอชำระหนี้ ผู้ร้องและจำเลยที่ ๒ ต้องรับผิดชอบชำระหนี้จำนวนที่ขาดจนครบ

ผู้ร้องให้การว่า ภายหลังที่ก่อหนี้ในคดีนี้แล้ว ได้มีวิกฤตทางเศรษฐกิจทำให้การชำระหนี้กลายเป็นพันวิสัย และมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑/๒๕๔๑ ได้วินิจฉัยไว้เกี่ยวกับกรณีดังกล่าว ซึ่งวิกฤตดังกล่าวทำให้ผู้ร้องกลายเป็นบุคคลพันวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ และจะต้องได้พักหนี้ชั่วคราวจนกว่าเหตุสุดวิสัยจะจบสิ้นลง หรือจนกว่าค่าเงินบาทจะกลับมาอยู่ที่ ๒๕ บาทต่อเหรียญสหรัฐอเมริกา การที่โจทก์ฟ้องผู้ร้องให้ชำระหนี้เป็นการฟ้องขอให้ศาลนำเอาบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และมาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๙๐ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๔ และมาตรา ๒๐๔ มาใช้บังคับกับผู้ร้องในขณะที่วิกฤตทางเศรษฐกิจยังไม่จบสิ้น ซึ่งผู้ร้องควรจะต้องได้รับการคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ มาตรา ๒๑๙ และเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ ซึ่งต่อมาศาลแพ่งได้ส่งคำร้องของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๙๐ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีประเด็นต้องวินิจฉัยดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๘๗/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ วินิจฉัยไว้แล้วว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๔ และมาตรา ๒๐๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

ประเด็นที่สอง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๙๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๙๐ เป็นบทบัญญัติที่อยู่ในหมวดว่าด้วยการบังคับคดีจะใช้บังคับหลังจากศาลได้มีคำพิพากษาแล้ว และจะบังคับตามคำพิพากษาต่อเมื่อผู้ร้องตกเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือเป็นผู้แพ้คดีและไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษากรณีตามคำร้องคดีของโจทก์และผู้ร้องยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นยังไม่มีคำพิพากษาให้โจทก์หรือผู้ร้องเป็นฝ่ายชนะคดีหรือแพ้คดี จึงยังไม่มีกรณีที่จะต้องมีการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งเกิดขึ้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๙๐ จึงไม่ใช่บทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้บังคับแก่คดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง อีกทั้งคำร้องของผู้ร้องไม่แสดงเหตุผลโดยชัดแจ้งว่าบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งตามบทมาตราดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ อย่างไร

๓. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๔ และมาตรา ๒๐๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ ส่วนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๙๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย เนื่องจากไม่ใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับแก่คดี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายจุมพล ณ สงขลา นายนพดล เสงเจริญ นายปรีชา เฉลิมนิพนธ์ นายผัน จันทรปาน นายมงคล สระแก้ว นายมานิต วิทยาเต็ม นายศักดิ์ เตชะชาญ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นางสาวนีย์ อัครโรจน์ นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๑๑๘ ก วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๘

ย่อโดย พันโท ฌิตินันท์ สุขยิ่ง
กลุ่มงานคดี ๘